

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 09 септември 2021 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Борис Велчев

Членове: Георги Ангелов

Анастас Анастасов

Мариана Карагъзова-Финкова

Константин Пенчев

Филип Димитров

Таня Райковска

Надежда Джелепова

Атанас Семов

Красимир Влахов

при участието на секретар-протоколита Десислава Пенкова разгледа в закрито заседание на 09.09.2021 г. конституционно дело № 16/2021 г., докладвано от съдия Константин Пенчев.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България (Конституцията) във фазата по допустимост на искането по реда на чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд (ЗКС).

Делото е образувано на 22.07.2021 г. по искане на Висшия адвокатски съвет (ВАДВС) за установяване на противоконституционност на §1, ал. 1 от Закона за допълнение на Закона за собствеността (ЗДЗС) (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г., посл. доп., ДВ, бр. 18 от 2020 г.) и на § 2 от Заключителните

разпоредби на Закона за изменение на Закона за собствеността (ЗИЗС) (обн. ДВ, бр. 7 от 2018 г., в сила от 31.12.2017 г.).

Вносителят излага подробно съображенията си в подкрепа на твърдените противоречия на оспорените разпоредби с чл. 17, ал. 1, 2, 3 и 5, както и с чл. 4, ал. 1 от Конституцията.

В искането се поддържа, че разпоредбата на §1, ал. 1 ЗДЗС поставя обектите, представляващи частна собственост, под различен частноправен режим с оглед на титуляра на правото на собственост - държавата и общините, включително върху държавни или общински училища или други държавни или общински институции в системата на училищното или предучилищното образование, от една страна, и всички останали физически и юридически лица - от друга. Според ВАДвС така законодателят поставя една категория частна собственост и нейните собственици в привилегировано положение спрямо друга и нарушава конституционното изискване частната собственост да се гарантира и защитава от закона, което предполага еднаквото ѝ третиране от закона и въвеждане на изключения в режима на собствеността еднакво спрямо всички правни субекти. Твърди се също, че оспорената разпоредба представлява непропорционално ограничаване на правото на останалите титуляри на частна собственост, тъй като съответните държавни и общински органи са имали пълната възможност да изпълнят задълженията си по опазване и съхранение на имотите, които са тяхна собственост и не могат да черпят права от дългогодишното си бездействие.

По отношение на разпоредбата на § 2 ЗР ЗИЗС се сочи, че чрез отнемането с обратно действие на давностния характер на давностното владение, се отнема неговия вещноправен ефект и респективно придобитото

право на собственост, като така законодателят нарушава конституционната повеля на чл. 17, ал. 3 във връзка с ал. 5 от Конституцията.

В заключение вносителят поддържа, че дългогодишният и периодично налаган „мораториум“, съчетан с прилагането му с обратно действие в случаите, в които законодателят не го е удължил своевременно, създават едно постоянно във времето правно положение, при което частна собственост на държавата, общините и определени институции се ползва със защитата на публична собственост, без да се търси ефективно решение от страна на законодателя, което да доведе до справедливост, пропорционалност и стабилност на правния ред.

Конституционният съд, за да се произнесе по допустимостта на искането, съобрази следното:

Искането е направено от субект, който е оправомощен да сезира Конституционния съд, съгласно чл. 150, ал. 4 от Конституцията. То е в обхвата на правомощието на ВАДвС да сезира Конституционния съд, тъй като е насочено към установяване на противоконституционност на законови разпоредби, за които се твърди, че накърняват права на гражданите.

Искането има за предмет установяване на противоконституционност на действащи законови разпоредби, което е правомощие на Конституционния съд по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Основния закон.

Конституционният съд не се е произнасял с решение или определение за недопустимост по предходно искане със същия предмет, поради което не

е налице и отрицателната процесуална предпоставка по чл. 21, ал. 6 ЗКС, която да изключва неговата допустимост.

Искането е съобразено с изискуемите от чл. 17, ал. 1 и 2 от Закона за Конституционен съд и чл. 18, ал. 1 и 2 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд (ПОДКС) форма и реквизити.

Предвид изложеното, Конституционният съд намира, че искането следва да бъде допуснато за разглеждане по същество.

С оглед предмета на направеното искане Конституционният съд приема, че като заинтересовани институции по делото на основание чл. 20а, ал. 1 ПОДКС следва да конституира: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министъра на регионалното развитие и благоустройството, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, омбудсмана на Република България.

На основание чл. 20а, ал. 2 ПОДКС, следва да бъдат отправени покани да предложат становище по направеното искане следните неправителствени организации: Национално сдружение на общините в Република България, Нотариална камара на Република България, Съюз на юристите в България, Български хелзинкски комитет, Фондация „Български адвокати за правата на човека“.

На основание чл. 20а, ал. 3 ПОДКС, следва да бъдат поканени да дадат писмено правно мнение по предмета на делото следните изтъкнати специалисти от науката и практиката: проф. д.ю.н. Екатерина Матеева, проф. д.ю.н. Иван Русчев, проф. д-р Венцислав Стоянов, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Люба Панайотова, проф. д-р Павел Сарафов, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Таня Йосифова, доц. д.ю.н. Красен Стойчев, доц. д-р Венцислав Петров,

доц. д-р Захари Торманов, доц. д-р Златимир Орсов, доц. д-р Наталия Киселова и доц. д-р Траян Конов.

По изложените съображения и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционен съд, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска за разглеждане по същество искането на Висшия адвокатски съвет за установяване на противоконституционност на §1, ал. 1 от Закона за допълнение на Закона за собствеността (обн., ДВ, бр. 46 от 2006 г., посл. доп., ДВ, бр. 18 от 2020 г.) и на § 2 от Заключителните разпоредби на Закона за изменение на Закона за собствеността (обн., ДВ, бр. 7 от 2018 г.).

Конституира като заинтересовани институции по делото: Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, министъра на правосъдието, министъра на регионалното развитие и благоустройството, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, омбудсмана на Република България, на които да се изпратят преписи от искането и от определението, като им се предостави едномесечен срок от уведомяването да представят писмени становища по предмета на делото.

Отправя покана да предложат становище в същия срок до: Национално сдружение на общините в Република България, Нотариална камара на Република България, Съюз на юристите в България, Български хелзинкски комитет, Фондация „Български адвокати за правата на човека“, като им се предоставят преписи от искането и от настоящото определение.

Отправя покана до: проф. д.ю.н. Екатерина Матеева, проф. д.ю.н. Иван Русчев, проф. д-р Венцислав Стоянов, проф. д-р Даниел Вълчев, проф. д-р Люба Панайотова, проф. д-р Павел Сарафов, проф. д-р Пенчо Пенев, проф. д-р Пламен Киров, проф. д-р Снежана Начева, проф. д-р Таня Йосифова, доц. д.ю.н. Красен Стойчев, доц. д-р Венцислав Петров, доц. д-р Захари

Торманов, доц. д-р Златимир Орсов, доц. д-р Наталия Киселова и доц. д-р Траян Конов, да дадат писмено правно мнение по предмета на делото в указания по-горе срок като им се изпратят преписи от направеното искане и от настоящото определение.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането, който в същия срок може да изложи допълнителни съображения.

Председател:

Бс